



เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

ให้อำนาจปฏิบัติการ

เกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์

พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

บรรจุนิติบัญญัติฉบับที่ ๕

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทำหน้าที่รัฐสภา
ฉ.พ. ๗๖ / ๒๕๓๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

งานบริการค้ำคว้า ศูนย์บริการเอกสารและค้ำคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๒๖๑๘๑ - ๙๙๙ ต่อ ๒๓๓๒ - ๒๓๓๕

สารบัญ

1. สารสำคัญร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
2. กองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์	5
- ภูมิหลัง	5
- วัตถุประสงค์ของกองทุน	5
- ลักษณะสำคัญของกองทุน	6
- พันธกรณีของประเทศไทยต่อกองทุนและการปฏิบัติตามพันธกรณี	10
- ผลประโยชน์ที่จะได้รับและการผูกพันของไทย	12

รุ่งอรุณ สังข์สวน

วิทยากร 4

ผู้รับผิดชอบ

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในความตกลงจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ภายใต้โครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมติของที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา สมัยที่ 4 และในการเข้าเป็นภาคีความตกลงดังกล่าว ประเทศไทยจะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินคลังสำหรับใช้ในกองทุนร่วมตามข้อผูกพันของประเทศสมาชิก ตลอดจนให้ความคุ้มครองการค้าดำเนินงานของกองทุนร่วม และให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่กองทุนร่วมและบุคคลที่เข้ามามีปฏิบัติงานเพื่อกองทุนร่วมในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามความตกลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

1. ความหมายของคำ
"ความตกลงกองทุนร่วม" หมายความว่า ความตกลงจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์
"กองทุนร่วม" หมายความว่า กองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยความตกลงจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์
2. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกตั๋วสัญญาใช้เงินคลังเป็นเงินตราสกุลต่างประเทศให้แก่กองทุนร่วม ตามข้อผูกพันที่จะต้องถือปฏิบัติตามความตกลงกองทุนร่วม
ตั๋วสัญญาใช้เงินคลังที่ออกตามวรรคหนึ่งต้องเป็นตั๋วชนิดเปลี่ยนมือไม่ได้มีข้อกำหนดไม่ให้ลิดดอกเบีย และเป็นตั๋วชนิดใช้เงินเมื่อทางถาม
3. เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะออกหรือออกตั๋วสัญญาใช้เงินคลังเป็นจำนวนเท่าใด ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ในโอกาสแรกที่จะพึงกระทำได้ เพื่อจ่ายเมื่อได้รับทางถามให้ใช้เงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินคลังนั้น

ในกรณีที่ยังไม่ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายหรืองบประมาณรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติแล้ว มีจำนวนไม่พอ หากจำเป็นจะต้องจ่ายเงินเมื่อได้รับทวงถามให้ใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินครั้งนั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจจ่ายเงินคงคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังได้

4. เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุนร่วมในประเทศไทย

- (1) ให้ถือว่ากองทุนร่วมเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- (2) ให้ทรัพย์สินและสินทรัพย์ของกองทุนร่วมได้รับความคุ้มครองจากการล้มเลิกการเรียก เกณฑ์ การริบ การเวนคืน และการบังคับคดีไม่ว่าในรูปใด ๆ ทั้งนี้ ยกเว้นกรณีตาม (5)
- (3) บรรณสารของกองทุนร่วมจะถูกละเมิดมิได้
- (4) ให้ทรัพย์สินและสินทรัพย์ที่ปวงของกองทุนร่วมได้รับยกเว้นจากข้อจำกัดข้อบังคับ การควบคุม และคำสั่งพักชำระหนี้ชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นในรูปใด ๆ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงานของกองทุนร่วมและเท่าที่บัญญัติไว้ในความตกลงกองทุนร่วม

(5) ให้กองทุนร่วมได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เว้นแต่จะเป็นคดีที่ฟ้องกองทุนร่วม

- (ก) โดยผู้ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนร่วมที่เกี่ยวกับเงินที่ได้กู้ยืมนั้น
- (ข) โดยผู้ซื้อหรือผู้ถือหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยกองทุนร่วมที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น
- (ค) โดยผู้รับมอบอำนาจหรือผู้สืบสิทธิในเรื่องผลประโยชน์ดังกล่าวเกี่ยวกับกรณีตาม (ก) และ (ข)

การดำเนินคดีตาม (5) จะกระทำได้เฉพาะในศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ที่กองทุนร่วมได้ ทำข้อตกลงล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรไว้กับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งหากไม่มีการทำข้อตกลงเช่นนั้นหรือ ข้อตกลงนั้นไม่มีผลบังคับตามกฎหมายไม่ว่าด้วยเหตุใดโดยมิใช่ความผิดของคู่กรณีฝ่ายที่เป็นผู้ยื่นฟ้อง กองทุนร่วม การฟ้องคดีให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ที่กองทุนร่วมมีสำนักงานใหญ่หรือสำนักงาน ตัวแทนตั้งอยู่ และก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้กองทุนร่วมแพ้คดี ให้ทรัพย์สินและสินทรัพย์ของ กองทุนร่วมไม่ว่าอยู่ ณ ที่ใด และอยู่ในครอบครองของผู้ใด ได้รับความคุ้มครองจากการล้มเลิกการเอาไปเสีย ในรูปใด ๆ การบังคับจำนอง การยึด การอายัด และการใช้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาไม่ว่าโดยวิธีใด

5. ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนร่วม ให้กองทุนร่วม ทรัพย์สิน สินทรัพย์ รายได้ การปฏิบัติการ และการดำเนินธุรกิจของกองทุนร่วมที่ได้รับมอบอำนาจจากความตกลงกองทุนร่วม ได้รับยกเว้น

(1) ภาษีทางตรง

(2) อากาศุลกากรทั้งปวง สำหรับสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนร่วม ทั้งนี้ เว้นแต่ภาษีหรืออากาศุลกากรซึ่งเรียกเก็บเป็นปกติจากสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีต้นกำเนิดในราชอาณาจักรที่ริบมาให้แก่กองทุนร่วม

ในกรณีที่มีการซื้อสินค้าหรือบริการซึ่งมีมูลค่าสูงที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนร่วม โดยราคาของสินค้าหรือบริการนั้นได้รวมภาษีหรืออากรไว้ด้วย ให้การซื้อสินค้าหรือบริการนั้นได้รับยกเว้นภาษีหรืออากร หรือได้รับการคืนภาษีหรืออากร ทั้งนี้ เท่าที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

สินค้าที่นำเข้าหรือซื้อโดยได้รับยกเว้นภาษีหรืออากรตามมาตรานี้ ห้ามมิให้ขาย หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้ตกลงกันกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นอย่างอื่น

6. ให้ผู้ว่าการ กรรมการบริหาร ผู้ว่าการสำรอง กรรมการบริหารสำรอง กรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษา กรรมการผู้จัดการและพนักงานของกองทุนร่วม รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติงานของกองทุนร่วม ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

(1) ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้ได้รับความคุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมาย เว้นแต่กองทุนร่วมจะสละความคุ้มกันนั้น

(2) ได้รับยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว และได้รับความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเช่นเดียวกับบุคคลในฐานะเทียบเท่าของสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในข้อนี้ ให้ใช้กับบุคคลในครอบครัวที่ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของครัวเรือนของบุคคลดังกล่าวด้วย

(3) ได้รับความสะดวกในการเดินทางเช่นเดียวกับบุคคลในฐานะเทียบเท่าของสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี

(4) ได้รับยกเว้นการเสียภาษีเงินได้เฉพาะในส่วนของเงินได้ที่ได้รับจากกองทุนร่วม ความใน (1) (2) (3) และ (4) มิให้ใช้บังคับกับคนงานฝ่ายบริการของกองทุนร่วม และความใน (2) และ (4) มิให้ใช้บังคับกับผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย

7. ให้การสื่อสารที่เป็นทางการของกองทุนร่วมได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับการสื่อสารที่เป็นทางการของประเทศสมาชิกอื่น ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยโทรคมนาคมระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นภายใต้ความอุปถัมภ์ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคีอยู่ด้วย

๘. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจ
แต่งตั้งผู้ว่าการคนหนึ่งและผู้ว่าการสำรองอีกคนหนึ่ง เพื่อปฏิบัติงานในคณะมนตรีผู้ว่าการตามที่กำหนดไว้
ในความตกลงกองทุนร่วม

๙. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษา
การตามพระราชบัญญัตินี้

กองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์

1. ภูมิหลัง

1.1 ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดดุลการค้า รายได้จากการส่งออก ลดต่ำลง อันเป็นผลจากสินค้าที่ส่งออกซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าขั้นปฐม ขาดเสถียรภาพด้านราคา จึงได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งโครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาดังกล่าว

1.2 ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) สมัยที่ 4 ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา เมื่อปี พ.ศ. 2519 ได้มีมติข้อ 93 (4) ให้จัดตั้งโครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ (Integrated Programme for Commodities) ขึ้น เพื่อดำเนินการให้การค้าสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งในขั้นแรกกำหนดไว้ 18 รายการ มีเสถียรภาพ เป็นธรรมแก่ทั้งประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้บริโภค และโดยเฉพาะต่อประเทศกำลังพัฒนา พร้อมทั้งได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการดำเนินงานจัดทำมูลภัณฑ์กันชน เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ทั้ง 18 รายการภายใต้โครงการนี้

1.3 ได้มีการเจรจาจัดทำความตกลงจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์นับตั้งแต่ปี 2520 และเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2523 และเปิดให้ประเทศต่าง ๆ ลงนามและให้สัตยาบันต่อความตกลงตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523 เป็นต้นมา

2. วัตถุประสงค์ของกองทุน

ความตกลงจัดตั้งกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ (Agreement Establishing the Common Fund for Commodities) มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ

- 1) เพื่อให้มีเงินกองทุนสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านบัญชีที่หนึ่งแก่องค์การสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีการจัดทำมูลภัณฑ์กันชน
- 2) เพื่อให้มีเงินทุนสำหรับใช้ในการวิจัย และพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในโครงการรวมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ โดยผ่านบัญชีที่สอง

สำหรับสินค้าโภคภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้โครงการดังกล่าว ในขั้นแรกนี้มี 18 ชนิด แบ่งเป็น

- โภคภัณฑ์ที่มีการจัดทำข้อตกลงแล้ว 7 ชนิด ได้แก่ ยางธรรมชาติ น้ำตาล สีนุก ไม้เขตร้อน ปอและผลิตภัณฑ์ปอ กาแฟ โกโก้

- โภคภัณฑ์ที่ยังไม่มีข้อตกลง 11 ชนิด ได้แก่ สินค้าเกษตร 6 ชนิด คือ กัญชา

ฝ้าย และด้ายฝ้าย น้ำมันพืชรวมทั้งน้ำมันมะกอกและเมล็ดพืชน้ำมัน ซา เนื้อสัตว์ เส้นใยแข็ง และผลิตภัณฑ์
สินค้าโลหะและแร่ธาตุ 5 ชนิด คือ สินแร่เหล็ก แมงกานีส ฟอสเฟต ป็อกไซด์ และทองแดง

3. ลักษณะสำคัญของกองทุน

3.1 แหล่งเงินทุน เงินทุนทั้งหมดของกองทุนแบ่งออกได้เป็นสองบัญชี ได้แก่ บัญชีที่หนึ่ง
(First Account) และบัญชีที่สอง (Second Account) และแต่ละบัญชีประกอบไปด้วยเงินทุนต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 บัญชีที่หนึ่ง ประกอบด้วย

(1) เงินค่าหุ้นหรือเงินทุนสมทบโดยตรงจากประเทศสมาชิกเป็นเงินรวม

ทั้งสิ้น 470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แยกเป็น

- มูลค่าหุ้นที่เรียกชำระทันที เป็นจำนวน 370 ล้านดอลลาร์
- มูลค่าหุ้นที่สมาชิกจะต้องชำระเมื่อเรียกเก็บ อีก 100 ล้านดอลลาร์

สหรัฐ ซึ่งกองทุนจะเรียกเก็บเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาชำระหนี้สินของกองทุนที่เกิดจากการกู้ยืม
เพื่อใช้ในบัญชีที่หนึ่ง

สำหรับมูลค่าหุ้นที่เรียกชำระทันที กำหนดให้แต่ละประเทศสามารถแบ่งชำระได้เป็น

3 งวด งวดละ 1 ปี ดังนี้

งวดแรก ชำระเป็นเงินสดร้อยละ 30 ของมูลค่าหุ้นทั้งหมดของแต่ละประเทศที่ต้องชำระ
ทันที ภายใน 60 วันหลังจากความตกลงมีผลบังคับใช้ หรือภายใน 30 วันหลังจากวันที่มอบสัตยาบันลา
งวดที่สอง ชำระเป็นเงินสดร้อยละ 20 และเป็นตัวสัญญาใช้เงินร้อยละ 10 ชนิดใด
ถอนคืนไม่ได้ ไม่มีดอกเบี้ยของมูลค่าหุ้นทั้งหมดประเภทที่ต้องชำระทันที หลังจากได้ชำระเงินงวดแรกไป
แล้ว 1 ปี

งวดที่สาม ชำระส่วนที่เหลือ ประมาณร้อยละ 40 ของมูลค่าหุ้นทั้งหมดประเภทที่ต้อง
ชำระทันทีเป็นตัวสัญญาใช้เงินหลังจากการชำระงวดแรกสองปี

(2) เงินฝากขององค์การสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศที่เข้าเป็นสมาชิก
กองทุนร่วม ซึ่งแต่ละองค์การจะต้องฝากเงินสดไว้กับกองทุนร่วมเป็นจำนวน 1 ใน 3 ของวงเงินสูงสุด
ที่ต้องการใช้ในการจัดตั้งมูลภัณฑ์กันชน (Maximum Financial Requirements : MFR)

(3) ทุนค้ำประกัน (Guarantee Capital) เงินสดที่ใช้แทนทุนค้ำ
ประกันและการค้ำประกัน ที่องค์การสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศวางไว้เป็นประกันการกู้ยืมต่อกองทุนร่วม

3.1.2 บัญชีที่สอง ประกอบด้วย

- (1) เงินบริจาคโดยสมัครใจของประเทศสมาชิก (Voluntary Contributions) เพื่อเข้าบัญชีที่สอง ซึ่งในขั้นต้นได้ตั้งเป้าหมายไว้ 280 ล้านดอลลาร์สหรัฐขณะนี้ มีประเทศต่าง ๆ แสดงความจำนงบริจาคโดยสมัครใจแล้วเป็นจำนวน 255.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- (2) ส่วนหนึ่งของหุ้นสมทบโดยตรงที่ประเทศสมาชิกอาจจัดสรรเข้าบัญชีที่สอง

3.2 การดำเนินงานของกองทุน

กองทุนจะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกและองค์การสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 จะให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ในการจัดทำมูลภัณฑ์สินค้าโภคภัณฑ์ แก่องค์การสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีการจัดทำมูลภัณฑ์กันชน และได้ทำความตกลงเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนร่วม แล้วซึ่งองค์การดังกล่าวสามารถขอกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำจากบัญชีที่หนึ่งได้ถึง 2 ใน 3 ของวงเงิน สูงสุดที่ต้องการใช้ในการจัดทำมูลภัณฑ์กันชน โดยใช้ทุนค้ำประกัน การค้ำประกัน และใบประทวนสินค้า มาเป็นประกันการกู้ยืมดังกล่าว

3.2.2 จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินในโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงโครงสร้างการตลาด ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันระยะยาวปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด โดยผ่านบัญชีที่สอง หน่วยงานที่จะมีสิทธิใช้เงินจากบัญชีนี้ จะต้องดำเนินงานภายใต้กรอบงานขององค์การสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ข้อตกลงทางธรรมชาติระหว่างประเทศ หรือเป็นหน่วยงานทางด้านสินค้าโภคภัณฑ์ที่ตั้งขึ้นภายใต้องค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (เอฟ เอ ไอ)

3.3 การบริหารกองทุน

กองทุนร่วมเป็นสถาบันอิสระ มีการดำเนินการโดย

- (1) คณะมนตรีผู้ว่าการ (Governing Council) ประกอบด้วยผู้แทนประเทศสมาชิกทุกประเทศ
- (2) คณะกรรมการบริหาร (Executive Board) ประกอบด้วยกรรมการบริหาร (Executive Director) 28 คน และกรรมการบริหารสำรองของแต่ละคน โดยคณะมนตรีผู้ว่าการเป็นผู้เลือกตั้งจากประเทศที่สมัครใจ

(3) คณะกรรมการที่ปรึกษา (Consultative Committee) แต่งตั้งโดยคณะกรรมการผู้ว่าการ เพื่อให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริหารในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในด้านบัญชีที่สอง

(4) กรรมการผู้จัดการ (Managing Director) แต่งตั้งโดยคณะกรรมการผู้ว่าการ เพื่อดำเนินกิจการทั่วไปของกองทุนตามแนวทางที่คณะกรรมการผู้ว่าการและคณะกรรมการบริหารกำหนด ผู้ดำรงตำแหน่งในขณะนี้คือ นาย Budi Hartantyo ประเทศอินโดนีเซีย

3.4 สำนักงานใหญ่ของกองทุน

กองทุนมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

3.5 สมาชิก

สมาชิกของความตกลงกองทุนรวมมี 2 ประเภท ได้แก่

(1) ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติหรือของทบวงการชำนัญพิเศษ

พิเศษของสหประชาชาติซึ่งได้ลงนามในความตกลงฯ และได้ให้สัตยาบันต่อความตกลงฯ แล้ว

อนึ่ง จนถึงปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ได้ลงนามต่อความตกลงกองทุนรวมแล้ว

120 ประเทศ ในจำนวนนี้มีประเทศที่ให้สัตยาบันแล้ว 106 ประเทศ โดยแบ่งเป็น

กลุ่ม บี - กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว 20 ประเทศ

กลุ่ม 77 - กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา 83 ประเทศ

กลุ่ม ดี - กลุ่มประเทศสังคมนิยมยุโรปตะวันออก 2 ประเทศ

จีน - 1 ประเทศ

(2) องค์การสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ (ICO) ขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นสมาชิก

3.6 การเข้าเป็นสมาชิกของกองทุน

การเข้าเป็นสมาชิกกองทุนรวม มีขั้นตอนที่สมาชิกจะต้องปฏิบัติ 2 ขั้นตอน คือ

(1) การลงนามต่อความตกลงฯ ซึ่งได้เปิดให้ประเทศต่าง ๆ

ลงนามได้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523 และ

(2) ผู้ที่ได้ลงนามไปแล้วจะต้องให้สัตยาบันต่อความตกลงกองทุน

รวมภายใน 18 เดือน นับจากวันที่ 19 มิถุนายน 2532 ซึ่งเป็นวันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ นั่นคือ

ต้องให้สัตยาบันภายในวันที่ 19 ธันวาคม 2533

อนึ่ง ประเทศหรือองค์การที่ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกกองทุน
ร่วมภายหลังจากที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ อาจจะขอเข้าเป็นภาคีได้โดยการภาคยานุวัติ (Accession)
ตามข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะมนตรีผู้ว่าการจะได้พิจารณาตกลงกับประเทศนั้น ๆ

3.7 ประโยชน์ของกองทุน

ประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกกองทุนร่วมได้รับ ที่สำคัญมี 2 ประการ ดังนี้
ประการแรก กองทุนร่วมเป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุนข้อตกลงสินค้าโภคภัณฑ์
ระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพราคาและเสริมสร้างตลาด
สินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผันผวนอย่างรุนแรงของ
ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ และสร้างความเสียหาย
ต่อเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายรับจากการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์เป็นหลัก

ประการที่สอง กองทุนร่วมเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์โดย
จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งในรูปเงินกู้และเงินให้เปล่าแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการพัฒนาสินค้า
โภคภัณฑ์ การแปรรูปสินค้า การตลาดและการขนส่ง ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน
กับผลิตภัณฑ์สังเคราะห์ในตลาดโลก

3.8 การมีผลใช้บังคับ

(1) ความตกลงฯ นี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อมีประเทศต่าง ๆ ให้สัตยาบัน
อย่างน้อย 90 ประเทศ โดยมีเงินสมทบโดยตรงจากประเทศสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวน
เงินจ่ายสมทบโดยตรงทั้งสิ้น 470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 313.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็น
ร้อยละ 66.67 และมีเงินบริจาคสมทบโดยสมัครใจเข้าบัญชีที่สองของกองทุนร่วมมากกว่า 140 ล้านดอลลาร์
สหรัฐ

(2) ปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามต่อความตกลงฯ
รวม 120 ประเทศ ในจำนวนนี้เป็นประเทศที่ให้สัตยาบันแล้ว 106 ประเทศ ทำให้กองทุนร่วมมีเงินสมทบ
โดยตรง จำนวน 316 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 67.23 ของจำนวนเงินทุนสมทบโดยตรงทั้งสิ้น
470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเกินกว่าจำนวนที่กองทุนร่วมกำหนด ในขณะที่เดียวกันเงินบริจาคโดยสมัครใจ
เข้าบัญชีที่สองของกองทุนร่วม มีจำนวนทั้งสิ้น 255.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐดังนั้นกองทุนร่วม จึงมีผลใช้
บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายน 2532

4. พันธกรณีของประเทศไทยต่อกองทุนและการปฏิบัติตามพันธกรณี

4.1 พันธกรณีของประเทศไทย

หากประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกกองทุน ประเทศไทยมีหน้าที่และข้อผูกพันที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) ข้อผูกพันทางการเงิน

(1.1) ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของกองทุนร่วม จะร่วมรับผิดชอบต่อพันธกรณีทางการเงิน รวมทั้งหนี้สินของกองทุนร่วม ในจำนวนที่เท่ากับภาระค่าสมาชิกของประเทศไทย ตามที่กำหนดไว้ในความตกลงเท่านั้น

(1.2) ภาระค่าสมาชิกของไทย ที่ต้องจ่ายให้แก่กองทุนร่วมตามที่กำหนดไว้ในความตกลง โดยถือเป็นการจ่ายเพียงครั้งเดียวตลอดอายุการเป็นสมาชิกมีทั้งสิ้น 1.55 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 40.3 ล้านบาท) โดยแบ่งจ่ายเป็น

1) เงินประเภทชำระทันที 1.37 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 35.6 ล้านบาท)

2) เงินประเภทที่ต้องชำระเมื่อมีการเรียกเก็บ 180,769 ดอลลาร์ (ประมาณ 4.7 ล้านบาท)

สำหรับส่วนที่ต้องชำระทันทีนั้น สามารถแบ่งชำระออกเป็น 3 งวด

ดังนี้

งวดที่ 1 ชำระเป็นเงินสด 410,769 ดอลลาร์ (ประมาณ 10.68 ล้านบาท) ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ หรือภายใน 30 วัน หลังจากวันที่มอบสัตยาบันสาร

งวดที่ 2 ชำระเป็นเงินสด 273,385 ดอลลาร์ (ประมาณ 7.12 ล้านบาท) และเป็นตัวสัญญาใช้เงินคลังเป็นเงินตราสกุลต่างประเทศ 136,923 ดอลลาร์ (ประมาณ 3.56 ล้านบาท) หลังจากชำระงวดแรก 1 ปี

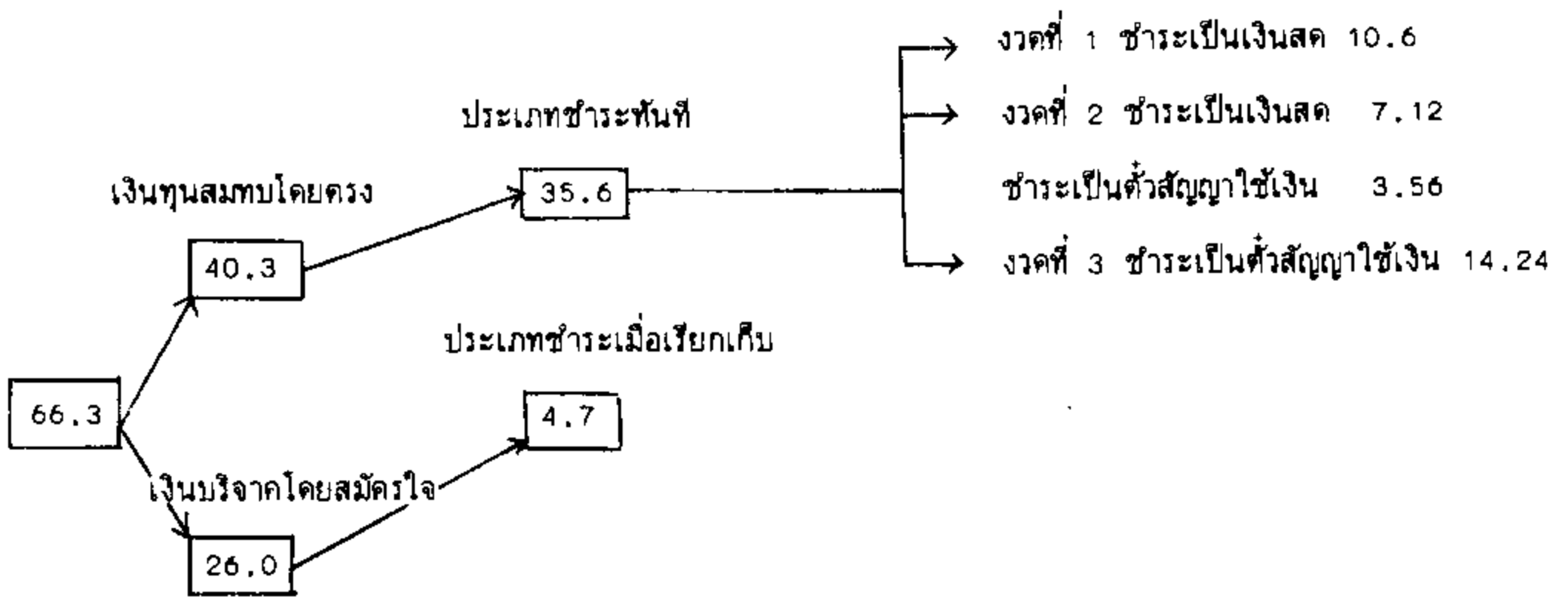
งวดที่ 3 ส่วนที่เหลือทั้งหมดให้ออกเป็นตัวสัญญาใช้เงินคลังเป็นเงินตราสกุลต่างประเทศ 547,692 ดอลลาร์ (ประมาณ 14.24 ล้านบาท) หลังจากชำระงวดแรกแล้ว 2 ปี

อนึ่งส่วนที่ต้องชำระเมื่อมีการเรียกเก็บ 180,769 ดอลลาร์ (ประมาณ 4.7 ล้านบาท) นั้น จะมีการเรียกเก็บต่อเมื่อมีความจำเป็นในการชำระหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อบัญชีที่หนึ่งของกองทุนเท่านั้น

1.3 จ่ายเงินบริจาคโดยสมัครใจ จำนวน 1 ล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 26.0 ล้านบาท) ซึ่งประเทศไทยได้แถลงแสดงเจตน์จำนงไว้เมื่อคราวประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนาสมัยที่ 5 ณ กรุงมะนิลา เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 แต่เงินจำนวนนี้ไม่ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องชำระเมื่อใด ขณะนี้มีประเทศที่จ่ายเงินบริจาคโดยสมัครใจเข้ากองทุนรวมแล้ว 2 ประเทศ คือ ญี่ปุ่น และสวีตเซอร์แลนด์

แผนภูมิการชำระเงินตามข้อผูกพันทางการเงินของประเทศไทย

หน่วย : ล้านบาท



(2) พันธกรณีทางกฎหมาย ประเทศไทยจะต้องให้ออกสิทธิและความคุ้มกันในด้านต่าง ๆ แก่กองทุนร่วมตามที่กำหนดไว้ในความตกลงในกรณีที่กองทุนร่วมดำเนินงานในประเทศไทย ดังนี้

- ก. ให้กองทุนร่วมเป็นนิติบุคคล
- ข. ให้ความคุ้มกันแก่กองทุนร่วมจากกระบวนการทางกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งความคุ้มกันแก่ทรัพย์สินและสินทรัพย์ของกองทุนจากการตรวจค้น การอายัด ฯลฯ
- ค. ให้ออกสิทธิและความคุ้มกันในด้านต่าง ๆ แก่บุคคลที่เข้ามาปฏิบัติงานเพื่อกองทุนร่วมในประเทศไทยเทียบเท่ากับสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก

4.2 การปฏิบัติตามพันธ กรณี

เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีต่อกองทุนร่วม ประเทศไทยจะต้องดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ เพื่อเป็นการให้อำนาจแก่รัฐมนตรี 2 กระทรวง คือ กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์ โดยกระทรวงการคลังมีอำนาจในการ

ออกตั๋วสัญญาใช้เงินคลังเป็นเงินตราสกุลต่างประเทศ เพื่อใช้ชำระค่าสมาชิกแก่กองทุนร่วม และกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจอนุวัติการให้เป็นไปตามความตกลงกองทุนร่วมยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับตั๋วสัญญาใช้เงินคลัง

5. ผลประโยชน์ที่จะได้รับและการะผูกพันของไทย

5.1 ประโยชน์ที่จะได้รับ

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของกลุ่ม 77 ซึ่งได้เข้าร่วมการเจรจาจัดทำความตกลงกองทุนร่วมมาโดยตลอด และเป็นประเทศที่มีการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ที่สำคัญหลายชนิด การสมัครเข้าเป็นภาคีกองทุนร่วมน่าจะส่งผลดีต่อประเทศไทย ดังนี้

(1) ด้านการค้า

การสนับสนุนทางการเงินของกองทุนร่วม จะทำให้ระดับราคาสินค้าโภคภัณฑ์มีเสถียรภาพมากขึ้น ปัจจุบันสินค้าที่อยู่ภายใต้โครงการของกองทุนร่วมมี 18 รายการ ในจำนวนนี้เป็นสินค้าออกของไทย 7 รายการ ได้แก่ ยาง น้ำตาล ปอ กาแฟ น้ำมันพืช เนื้อสัตว์ และดีบุก มูลค่าส่งออกรวมกว่า 43,000 ล้านบาทปกติสินค้าเหล่านี้มักจะประสบปัญหาราคาเคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มต่ำลงในระยะยาวเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าอุตสาหกรรมการเข้าแทรกแซงราคาโดยวิธีการต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีส่วนสำคัญต่อการยกระดับราคาสินค้าให้สูงขึ้นดังเช่น การแทรกแซงราคาอย่างโดยการจัดเก็บสต็อกขององค์การบางๆ ซึ่งจากการศึกษาของกระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ พบว่า ได้ทำให้ราคาขางในตลาดโลกในช่วงปี 2524-2527 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 และทำให้รายได้จากการส่งออกขางของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 22 ส่งผลให้รายได้จากการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้นด้วย

(2) ด้านการวิจัยและพัฒนา

ผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาภายใต้การสนับสนุนทางการเงินของกองทุนร่วมนอกจากจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้มีการแปรรูปสินค้าก่อนส่งออก เพื่อทวีมูลค่าเพิ่ม (Value added) ภายในประเทศแล้ว ยังจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับวัตถุดิบเคราะห์ได้ดีขึ้น ซึ่งล้วนแต่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และขยายการค้าของไทย สินค้าของไทยที่น่าจะได้รับประโยชน์ในด้านนี้มาก ได้แก่ น้ำมันพืชและพืชน้ำมัน ปอ และผลิตภัณฑ์ ฝ้ายและด้ายฝ้าย ฯลฯ

(3) ด้านการประหยัดค่าใช้จ่าย

ปัจจุบัน ประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การยางธรรมชาติ มีการค่าใช้จ่ายในการจัดทำสต็อกเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขางในตลาดโลกในช่วงปี 2531-2536 อย่างต่ำประมาณ

366 ล้านบาท และหากราคาขายในตลาดโลกไม่กระเตื้องขึ้น ค่าใช้จ่ายนี้อาจเพิ่มสูงขึ้นอีก เงินค่าใช้จ่ายนี้เป็นเงินที่ประเทศไทยต้องจ่ายออกจากงบประมาณประจำปีของประเทศ หากประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกกองทุนร่วม องค์การยางธรรมชาติ จะสามารถขอกู้เงินโดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำจากกองทุนร่วมได้ถึง 2 ใน 3 ของวงเงินดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น เงินที่ประเทศไทยจะต้องจ่ายให้องค์การยางธรรมชาติเพื่อการทำสต็อกนั้นก็ลดลงเหลือเพียง 122 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

สถานภาพ	สัดส่วนการระดมการเงิน		
	เงินสด	Guarantee Capital and Guarantees	รวม
ไม่เป็นภาคีกองทุนร่วม	366	-	366
	(100)		(100)
เป็นภาคีกองทุนร่วม	122	244	366
	(33.33)	(66.66)	(100)

หมายเหตุ : () ร้อยละ ของมูลค่ารวม

(4) ด้านการเมือง

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของกลุ่ม 77 ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ได้เข้าร่วมและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนร่วมมาตั้งแต่ต้น และได้ประกาศแสดงความจำนงร่วมบริจาคเงินสมทบโดยสมัครใจเข้ากองทุนร่วมแล้วตั้งแต่ปี 2522 นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 4 ประเทศก็ได้ให้สัตยาบันต่อกองทุนร่วมแล้ว ดังนั้น การภาคยานุวัติเป็นภาคีความตกลงกองทุนร่วมโดยเร็ว จึงน่าจะเป็นการแสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มประเทศอาเซียน และของประเทศกำลังพัฒนาในอันที่จะเจรจาต่อรองกับประเทศพัฒนาแล้วเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ

5.2 ภาวะผูกพันของไทย

(1) ประเทศไทย มีภาวะผูกพันทางการเงินต่อกองทุนร่วม ในจำนวนที่เท่ากับภาระค่าสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในความตกลงเท่านั้น และจะไม่เกินไปกว่านี้ แม้ว่ากองทุนร่วมได้ก่อ

หนี้ที่เกิดจากการให้กู้ยืมแก่องค์การสินค้าโภคภัณฑ์ (ICO) และ ICO นั้นล้มละลายกองทุนก็สามารถเรียกเก็บเงินจาก ICO ที่เป็นหนี้ตามสัดส่วนของทุนค้าประกันที่วางไว้ เพื่อเป็นการประกันการกู้ยืมของ ICO นั้นได้ เช่น องค์การยางธรรมชาติ กู้เงินจากกองทุนร่วมประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การยางธรรมชาติ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการชำระหนี้ แต่การรับชำระหนี้ดังกล่าวไม่ใช่ในฐานะสมาชิกกองทุนร่วม อย่างไรก็ตาม โอกาสที่กองทุนร่วมจะขาดทุนเนื่องจาก ICO ล้มละลายมีน้อยมาก เพราะ ICO ที่ขอกู้เงินต้องมีเงินฝากขั้นต้นไว้กับกองทุนร่วม และมีการจำกัดวงเงินให้กู้

(2) ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน และบรรณสารของกองทุนร่วมจากกระบวนการทางกฎหมายในทุกรูปแบบ และให้เอกสิทธิ์ความคุ้มครองแก่บุคคลที่เข้ามาปฏิบัติงานเพื่อกองทุนร่วม เช่น ผู้เชี่ยวชาญที่เดินทางมาปฏิบัติงานในประเทศไทยเป็นครั้งคราว

ที่มา : กองนโยบายการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์